

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย
โดยจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ*

A Development of Thai Language Word Formation Learning Achievement
of Grade 7 Students Using Inductive Learning Approach
with Language Exercises

เสาวณีย์ โพธิ์เต็ง (Saowani Photeng)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย โดยจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ และ 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนเทศบาล 3 (เทศบาลสงเคราะห์) สังกัดเทศบาลเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ที่เรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 25 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2) แบบฝึกทักษะเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย และ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าที (t-test) แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2557 เรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย โดยจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ

The independent study is Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree Master of Education Program in Teaching Thai Language Program of Curriculum and Instruction Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2014, on the title of A Development of Thai Language Word Formation Learning Achievement of Grade 7 Students Using Inductive Learning Approach with Language Exercises

** นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร
E-mail: saowani252111@hotmail.com โทรศัพท์ 085-2186201 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มีชัย เอี่ยมจินดา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบา บัวสมบุญ และ รองศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา

Student of Master Degree, the Degree Master of Education Program in Teaching Thai Language Program of Curriculum and Instruction, Silpakorn University E-mail: saowani252111@hotmail.com Tel. 085-2186201 ASST.PROF.MEECHAI EMJINDA, ASST.PROF. BUSABA BUASOMBOON and ASSOC.PROF.NARIN SUNGRUGSA.

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย โดยจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

Abstract

The purposes of this research were 1) to compare learning achievement of thai language word formation of grade 7 Students by using inductive learning approach with language exercises between pretest and posttest 2) to investigate students' opinion towards learning activities by using inductive learning approach with language exercises. The sample of this research were 25 of grade 7 students from Tedsaban 3 (Tedsabansongkroh) School, Ratchaburi Municipality Ratchaburi Province in academic year 2014. The samples in this study was randomly selected, the classroom unit was used as research. The instruments of this research were 1) lesson plans based on inductive learning approach; 2) language exercises of thai language word formation; 3) achievement test of thai language word formation; and 4) student opinion questionnaire on learning activities. The data was statistically analyzed by mean ($\bar{x}$), standard deviation (S.D.), t-test dependent and content analysis.

Results were found as follows 1) there was significant difference between learning achievement of thai language word formation of grade 7 students at the .05 level, which mean students' learning achievement of thai language word formation of post-test higher than pre-test 2) student' opinions towards learning management through inductive learning approach with language exercises were at the high level, which mean grade 7 students were satisfied with learning activities.

บทนำ

ภาษาไทยมีความสำคัญต่อคนไทยในฐานะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและสร้างความเข้าใจต่อกัน แสดงถึงความเป็นปึกแผ่นของสังคมไทย คนไทยจำเป็นต้องตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทย ต้องทำความเข้าใจ ศึกษาหลักเกณฑ์ทางภาษา และฝึกฝนให้เกิดทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปใช้ในการสื่อสาร การเรียนรู้ การแสวงหาความรู้ การเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน การสร้างความเป็นเอกภาพ ของชาติและความเจริญรุ่งเรือง เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2545: 5) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 ความว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” การที่จะพัฒนาคนได้คือการให้การศึกษา และการศึกษาก็จะมีประสิทธิภาพประสิทธิผลได้นั้นผู้เรียน

จะต้องอ่านออกเขียนได้ ทักษะทางภาษาไทยจึงเป็นรากฐานและหัวใจสำคัญในการศึกษาหาความรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2551)

กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทยในฐานะที่เป็นภาษาประจำชาติและเป็นเครื่องมือสื่อสารของคนในสังคม มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถ และมีทักษะในการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง จึงได้กำหนดให้วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่นักเรียนทุกคนต้องเรียนและต้องสอบให้ได้ จึงกำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ไว้จำนวน 5 สาระ ได้แก่ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551: 53) ถือเป็นสาระที่สำคัญสาระหนึ่ง เนื่องจากกฎเกณฑ์ของไวยากรณ์ไทยหรือที่เรียกกันว่าหลักภาษานั้น จะทำให้ผู้ใช้ภาษาเข้าใจและใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องเกิดประสิทธิภาพในการสื่อสาร ดังที่วรรณ บัวเกิด และศรีสุดา จริยากุล (2534: 200) ได้กล่าวว่า การเป็นนักไวยากรณ์คือรู้จักใช้กฎเกณฑ์ให้เป็นประโยชน์แก่การใช้ภาษา ทำให้ ใช้ภาษาได้ถูกต้องชัดเจนไม่กำกวม

แม้ว่าหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานจะให้ความสำคัญเรื่องหลักการใช้ภาษาไทย และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญและพยายามจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ แต่ปรากฏว่าการเรียนการสอนหลักการใช้ภาษาไทยที่ผ่านมานักเรียนส่วนใหญ่มีความสามารถอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ผู้วิจัยจึงค้นหาปัญหาและสาเหตุโดยได้สอบถามครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จากโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี จำนวน 3 ท่าน (สัมภาษณ์) (วิไล จิตต์อำไพ, กัญญาพัชร พูลชื่น, พัชรา จันทร์ทอง. 3 มีนาคม 2557) ต่างกล่าวว่านักเรียนส่วนใหญ่ ไม่เห็นความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องเรียนวิชาภาษาไทย โดยเฉพาะสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย นักเรียนเบื่อหน่ายและรู้สึกว่าการใช้ภาษาไทยเป็นเรื่องที่ยาก นอกจากนี้วิธีการสอนของครูไม่เร้าความสนใจ ไม่มีสื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนและในด้านเนื้อหาวิชาพบว่า เรื่องการสร้างคำในภาษาไทยเกิดปัญหาคือ นักเรียนไม่ทราบความหมายของคำศัพท์ วิธีการสร้างคำ และสับสนระหว่างคำประสมและคำซ้อน ไม่เข้าใจเรื่องคำซ้ำ การใช้คำเหล่านี้ต้องอาศัยความเข้าใจหลักการสร้างคำแต่ละประเภทจึงจะสามารถใช้คำได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษา ซึ่งนักเรียนต้องมีพื้นฐานความรู้เรื่องการสร้างคำในภาษาไทยจากระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ ซึ่งกำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระบุให้นักเรียนเรียนเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย เกี่ยวกับ คำประสม คำซ้ำ และคำซ้อน ซึ่งเป็นความรู้พื้นฐานที่จะนำไปใช้ในการเรียนขั้นสูงต่อไป

ปัญหาความสับสนในการเรียนหลักการใช้ภาษาไทย เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย ส่งผลต่อการเรียนและความเข้าใจของนักเรียนที่ยังคลาดเคลื่อน ทั้งเรื่องคำประสม คำซ้อน และคำซ้ำซึ่งมีกฎเกณฑ์ทางภาษาที่ซับซ้อน เช่น คำประสมและคำซ้อน มีลักษณะที่คล้ายกันดังนั้นแนวทางหนึ่งที่น่าจะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เข้าใจ และสนใจ ได้ดีขึ้นคือ การใช้วิธีสอนต่างๆ เช่น วิธีสอนแบบนิรนัย การสอนแบบร่วมมือ เป็นต้น รวมถึงการใช้สื่อการเรียนรู้

ซึ่งมีหลายประเภท เช่น การใช้ชุดการสอนบทเรียนสำเร็จรูป เป็นต้น เนื่องจากวิธีสอนและสื่อการเรียนรู้ดังกล่าวช่วยเอื้อต่อการเรียนของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิธีการสอนแบบอุปนัยเป็นวิธีที่น่าสนใจ และช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้ดี ดังที่ ทิศนา แคมมณี (2555: 340) กล่าวว่าวิธีสอนแบบอุปนัยเป็นวิธีสอนที่นักเรียนสามารถค้นพบการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจึงทำให้เกิด ความเข้าใจและจดจำได้ดี นักเรียนได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์อันเป็นเครื่องมือสำคัญของการเรียนรู้ที่นักเรียนได้ทั้งเนื้อหาความรู้และกระบวนการคิด ซึ่งนักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้เรื่องอื่นๆ ได้

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน และพบว่าการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ สรุปลงความรู้อย่างดีด้วยตนเอง ทำให้เข้าใจในสิ่งที่เรียน และจดจำได้ดี สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ต่อไปรวมทั้งกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้วิธีสอนแบบอุปนัยของเตื่อนใจ คดี (2554) กล่าวว่า ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยของจอห์น สจ๊วต มิลล์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยของจอห์น สจ๊วต มิลล์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

แม้ว่าวิธีการสอนแบบอุปนัยจะเป็นวิธีที่น่าสนใจแต่มีข้อจำกัดตรงที่ใช้เวลาค่อนข้างมาก (ทิพย์วิมล วังแก้วหิรัญ, 2551) อาจทำให้เกิดความเบื่อหน่ายและสอนไม่ทันเวลา การนำแบบฝึกทักษะมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนจะช่วยทำให้นักเรียนได้ฝึกฝนซ้ำๆ และนำความรู้จากการเรียนมาใช้ สามารถทบทวนความรู้จากการเรียน การใช้แบบฝึกทักษะซึ่งเป็นสื่อที่จะทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น และกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น แบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างประสบการณ์ สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ถูกต้องและผู้เรียนเรียนรู้จากการกระทำจริงจึงทำให้จดจำสิ่งที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ เกิดแรงจูงใจและสามารถตรวจสอบผลการเรียน ทำให้ทราบความก้าวหน้าและข้อบกพร่องอันส่งผลต่อทัศนคติและประสิทธิภาพในการเรียนรู้ได้อย่างดี (ชนิษฐา แสงภักดี, 2540)

ผู้วิจัยได้นำการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแนวทางการสร้างแบบฝึกทักษะที่ดีเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย โดยจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ และนำหลักทฤษฎี การเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์และสกินเนอร์ (Thorndike and Skinner) มาปรับใช้โดยนำหลักการเรียนรู้ ของการสร้างแบบฝึกทักษะเพื่อให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ โดยผู้วิจัยสร้างแบบฝึกทักษะตามที่ สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2543) ได้เสนอไว้ว่า ควรเริ่มจากวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ศึกษารายละเอียดในหลักสูตรเพื่อวิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์และกิจกรรมพิจารณาแนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการวิเคราะห์ปัญหา โดยการสร้างแบบฝึกทักษะและเลือกเนื้อหาที่จะสร้างแบบฝึกทักษะเรื่องใดบ้างนั้นให้กำหนดเป็นโครงเรื่อง ต่อจากนั้นศึกษารูปแบบของการสร้างแบบฝึกทักษะจากเอกสารแบบฝึกทักษะต่างๆ มีการออกแบบแบบฝึกทักษะให้มีรูปแบบที่หลากหลายน่าสนใจ เพื่อดึงดูดความสนใจนักเรียน ลงมือสร้างแบบฝึกทักษะ ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ต่อจากนั้นนำไปทดลองใช้แล้วบันทึกผลเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่อง ปรับปรุงจนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะการคิดวิเคราะห์จากตัวอย่างจนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และนำองค์ความรู้มาใช้ในการทำแบบฝึกทักษะเพื่อทดสอบความเข้าใจของนักเรียน เพื่อเป็นการประเมินว่านักเรียนเข้าใจเรื่องที่ได้ถูกต้อง นักเรียนมีโอกาสฝึกซ้ำๆ จนเกิดความชำนาญ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงนำการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย โดยจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 3 (เทศบาลสงเคราะห์) สังกัดเทศบาลเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ที่เรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 2 ห้องเรียน นักเรียนทั้งหมด 50 คน โดยทุกห้องเรียนจัดนักเรียนแบบคละความสามารถ

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนเทศบาล 3 (เทศบาลสงเคราะห์) สังกัดเทศบาลเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ที่เรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 25 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่นำมาสร้างเป็นแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะที่ใช้ในการทดลอง ผู้วิจัยคัดเลือกเนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษา และหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ ท 4.1 ม 1/2 การสร้างคำ ประกอบด้วย 1) คำมูล 2) คำประสม 3) คำซ้ำ และ 4) คำซ้อน

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

4.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

4.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย

4.2.2 ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ

5. ระยะเวลา

ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โดยใช้เวลาในชั่วโมงการเรียนวิชาภาษาไทยสัปดาห์ละ ระยะเวลา 8 ชั่วโมง (ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 4 แผน ผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง ด้านเนื้อหา ด้านการวัดผลและประเมินผลและด้านวิธีการสอนจากผู้เชี่ยวชาญ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 นำไปใช้ร่วมกับแบบฝึกทักษะกับกลุ่มตัวอย่างได้

2. แบบฝึกทักษะเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 4 เล่ม ได้แก่ เล่มที่ 1 คำมูล เล่มที่ 2 คำประสม เล่มที่ 3 คำซ้ำ และเล่มที่ 4 คำซ้อน โดยผ่านการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาและจุดประสงค์ของแบบฝึกทักษะจากผู้เชี่ยวชาญ มีค่าดัชนี ความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และผ่านการหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 กลุ่มรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มภาคสนาม มีค่าเท่ากับ 80.21/80, 84.73/81.11 และ 84.62/85.77 ตามลำดับ โดยใช้ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยในขั้นการนำไปใช้ ซึ่งผ่านเกณฑ์และนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่างได้

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย เป็นข้อสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ความสอดคล้องของแบบทดสอบกับตัวชี้วัดจากผู้เชี่ยวชาญ มีค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67- 1.00 ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.21 - 0.61 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.29- 0.90 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.986 สามารถนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างได้

4. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย ผ่านการตรวจสอบด้านภาษาและผู้เชี่ยวชาญ ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ความตรงตามเนื้อหา ความสอดคล้องแบบสอบถามและวัตถุประสงค์ของการสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ มีค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67- 1.00 สามารถนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างได้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขออนุญาตผู้อำนวยการสถานศึกษาเพื่อขอทำการวิจัย ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองทั้งหมด 8 ชั่วโมง

2. ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่าง

3. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

4. ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกันที่ใช้ในการทดสอบก่อนเรียน แต่เปลี่ยนแปลงโดยการสลับข้อและสลับตัวเลือก

5. ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย

6. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนแบบทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ โดยใช้ t-test แบบ Dependent ค่าคะแนนร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. วิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ ใช้การแปลค่าแบบสอบถามความคิดเห็น 5 ระดับวิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย โดยจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ($\bar{x} = 6.84$, S.D. = 2.51) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{x} = 16.96$, S.D. = 1.51) เมื่อตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติทดสอบค่า (t-test) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย โดยจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ

การทดสอบ	จำนวน (n)	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	t	df	P-value
ก่อนเรียน	25	20	6.84	2.51	-23.36*	24	.00
หลังเรียน	25	20	16.96	1.51			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.64$, S.D. = 1.67) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นโดยภาพรวมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านเนื้อหาและรูปแบบของแบบฝึกทักษะ	4.71	0.87	มากที่สุด
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ	4.60	1.06	มากที่สุด
3. ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ	4.58	0.47	มากที่สุด
โดยภาพรวม	4.64	1.67	มากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย โดยจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ จากผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย โดยจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

1.1 การจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองด้วยความเข้าใจ นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ สถานการณ์จริง ซึ่งมีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ขั้นเตรียมการ ทบทวนความรู้เดิมเพื่อสร้างความสนใจที่จะรับความรู้ใหม่ โดยใช้ภาพบัตรคำ แถบประโยค และตัวอย่างคำ จากนั้นตั้งคำถามกระตุ้นความคิดเกี่ยวกับความหมายของคำและวิธีการสร้างคำในภาษาไทยเพื่อโยงเข้าสู่บทเรียน 2) ขั้นสอน โดยผู้สอนนำเสนอตัวอย่างคำ ของจริง รูปภาพ บัตรคำ แถบตัวอย่างประโยค เพื่อให้ผู้เรียนจัดกลุ่มการสร้างคำในภาษาไทย 3) ขั้นเปรียบเทียบ ผู้เรียนทำการสังเกต ค้นหา วิเคราะห์ รวบรวม เปรียบเทียบ ความคล้ายคลึงกันขององค์ประกอบในตัวอย่าง แยกแยะข้อแตกต่าง มองเห็นความสัมพันธ์ ในรายละเอียดที่เหมือนกันต่างกันของตัวอย่างคำของจริง รูปภาพ บัตรคำ แถบตัวอย่างประโยคที่ครูเตรียมไว้และคำที่นักเรียนร่วมกันยกตัวอย่าง 4) ขั้นสรุป ผู้เรียนนำข้อสังเกตต่างๆ จากตัวอย่างมาสรุปเป็นความหมายและวิธีการสร้างคำในภาษาไทยด้วยตัวผู้เรียนเอง 5) ขั้นนำไปใช้ โดยให้ผู้เรียนนำความรู้มาใช้ในการทำแบบฝึกทักษะ เพื่อทบทวนความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย โดยนักเรียนมีโอกาสได้ฝึกซ้ำๆ จนเกิดความชำนาญ ดังที่ทิตินา แชมมณี (2555: 341-342) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนด้วยวิธีสอนแบบอุปนัยไว้ว่า เป็นวิธีที่ผู้เรียนสามารถค้นพบการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง จึงทำให้เกิดความเข้าใจและจดจำได้ดี ตลอดจนในการสอน นักเรียนเป็นผู้มีบทบาทในการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยครูมีบทบาทเป็นเพียงผู้แนะนำ ส่งผลให้นักเรียนมีความตื่นตัวในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

1.2 การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น และเกิดความสนใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น ตลอดจนนำความรู้ไปใช้ได้อย่างถูกต้อง และผู้เรียนเรียนรู้จากการกระทำจริงจึงทำให้จดจำสิ่งที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นประกอบด้วยชื่อแบบฝึกทักษะ คำชี้แจง ข้อควรปฏิบัติสำหรับครู ข้อควรปฏิบัติสำหรับนักเรียน จุดประสงค์การเรียนรู้ ใบความรู้ กิจกรรม แบบทดสอบหลังเรียน และเฉลย จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนหลังจากสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะพบว่า นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ตนได้รับไปใช้ในการทำแบบฝึกทักษะ จึงกล่าวได้ว่าแบบฝึกทักษะทำให้เกิดคงทนในเนื้อหาที่เรียนดังที่ สุวีริรัตน์ บดสันเทียะ (2548) กล่าวว่า ความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ เท่ากับ 84.83 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ ร้อยละ 75 และความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า การสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะสูงกว่าการสอนโดยการฝึกทักษะตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 8.46 และการสอนโดยการฝึกทักษะตามคู่มือครู มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.14

1.3 การจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการสร้างคำในภาษาไทยสูงขึ้นกว่าเดิม การจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นนี้ผ่านการตรวจคำตอบความสอดคล้อง (IOC) ผ่านการหาค่าประสิทธิภาพ และผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญทุกครั้งก่อนที่จะนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจริง

จากผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะทำให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากการคิดวิเคราะห์และได้ฝึกเป็นรูปธรรม เรียนจากง่าย ไปหายาก จึงทำให้เรียนรู้ได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งกว่าการสอนทั่วไป ในการทำแบบฝึกทักษะควรให้ผู้เรียนเริ่มอย่างง่ายก่อน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียน กรณีที่ผู้เรียนยังไม่สามารถทำได้ ครูควรให้คำแนะนำและดูแลอย่างใกล้ชิด ส่วนผู้เรียนที่มีความสามารถทำได้ควรให้อิสระในการคิดอย่างเต็มที่ และควรมีการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้และทำแบบฝึกทักษะที่กระตุ้นส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดอย่างเต็มที่ และมีอิสระในการคิด จะทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพผู้เรียนมีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการสร้างคำในภาษาไทยเพิ่มขึ้น

2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.64$, S.D.= 1.67) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาคำความคิดเห็นรายด้านพบว่า ด้านเนื้อหาและรูปแบบของแบบฝึกทักษะมีความเห็นในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.71$, S.D.= 0.87) รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.60$, S.D.= 1.06) และด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.58$, S.D.= 0.47) ตามลำดับ สอดคล้องกับอภิชาติ เกลี้ยงเกิด (2549) ที่ทำการศึกษาค้นคว้าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนหน่วยมนุษย์กับสังคมด้วยแบบฝึกกิจกรรมโครงการแบบอุปนัยและนิรนัย
ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกกิจกรรมโครงการแบบอุปนัยกับ แบบฝึก
กิจกรรมโครงการแบบนิรนัยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน

จากผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะเป็นวิธีการที่ไม่
ยากจนเกินไป มีขั้นตอนชัดเจน นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และนำ
ความรู้จากการเรียนมาใช้ในการทำแบบฝึกทักษะ เพื่อทบทวนบทเรียน ฝึกซ้ำๆ จนเกิดความเข้าใจ สามารถทำ
แบบฝึกทักษะในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ทำให้นักเรียนรู้สึกสนุก กระตือรือร้น คิดวิเคราะห์ จนทำให้
ประสบความสำเร็จในการทำแบบฝึกทักษะ เกิดความภาคภูมิใจ และเกิดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการสร้างคำใน
ภาษาไทย โดยจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ ตามที่ได้เสนอไปแล้วข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ
ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ในการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ ควรใช้เวลาในการ
จัดการเรียนรู้ให้มากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนจะได้มีโอกาสฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์บ่อยๆ จนเกิดความชำนาญ ดังนั้นครู
ควรเพิ่มเวลาในการจัดการเรียนรู้ ไม่จำเป็นต้องจัดเป็นวิชา เป็นชั่วโมง ครูอาจแทรกในกิจกรรมการเรียนรู้
ตามปกติ ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สนุกสนานน่าสนใจยิ่งขึ้น

2. จากผลการวิจัยพบว่า ในการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ นักเรียนยังขาดความ
รับผิดชอบในการทำงาน จึงไม่สามารถทำกิจกรรมให้เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ดังนั้นครูควรกำหนด
ข้อตกลงร่วมกับนักเรียน เพื่อฝึกความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด
เช่น การเสริมแรง การแนะนำขั้นตอนการทำงาน

3. จากผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย เป็นแบบฝึกทักษะที่นักเรียน
ทำด้วยตนเอง จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนพบว่า นักเรียนมักข้ามขั้นตอนการศึกษาคำแนะนำในการ
ทำแบบฝึกทักษะ ขั้นตอนการศึกษาใบความรู้ ขั้นตอนการอ่านและการทำความเข้าใจเกี่ยวกับคำชี้แจงแต่ละ
กิจกรรม โดยลงมือทำแบบฝึกทักษะเลย เมื่อพบปัญหาจึงกลับมาศึกษาใบความรู้ ดังนั้นก่อนการทำแบบฝึก
ทักษะครูควรแนะนำนักเรียนให้ปฏิบัติตามขั้นตอน โดยเริ่มจากศึกษาคำแนะนำในการทำแบบฝึกทักษะ ศึกษา
ใบความรู้ อ่านและทำความเข้าใจคำชี้แจงของแต่ละกิจกรรม จากนั้นจึงลงมือทำแบบฝึกทักษะ และตรวจสอบ
ความถูกต้องจากเฉลย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยโดยใช้กลุ่มตัวอย่างในระดับชั้นอื่นในการทดลอง เพื่อศึกษาการจัด การเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะเรื่องการสร้างคำในภาษาไทย อาจจะส่งผลการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันไป
2. ควรมีการวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะสำหรับใช้ในการสอนวิชาภาษาไทยในเนื้อหาอื่นๆ เช่น ชนิดของคำในภาษาไทย ประโยคในการสื่อสาร เสียงในภาษาเป็นต้น
3. ควรมีการวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ โดยอาจใช้การบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น การฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์โดยจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.**

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กัญญาพัชร พูลชื่น. (2557). **โรงเรียนเทศบาล 4 (วัดมหาธาตุวรวิหาร) จังหวัดราชบุรี. สัมภาษณ์,**
3 มีนาคม 2557.

กำชัย ทองหล่อ. (2556). **หลักภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 54.** กรุงเทพฯ: รวมสาส์น (1977).

ชนิษฐา แสงภักดี. (2540). “การใช้แบบฝึกพัฒนาการเขียนสรุปความ 2 จากบทร้อยแก้ว “พัฒนาคุณ”
จังหวัดสระบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2520). **ระบบสื่อการสอน.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

(2537). “**การทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอน.**” เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและ
สื่อสารการศึกษา หน่วยที่ 1-5. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ฐะปะนีย์ นาคทรพรพ. (2550). **หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ม.1**
ช่วงชั้นที่ 3. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

เตือนใจ คคดี. (2554). “การพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้
แบบอุปนัยของจอห์น สจ๊วต มิลล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ทิพย์วิมล วังแก้วหิรัญ. (2551). **การจัดกระบวนการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 1.** สงขลา: เทมการพิมพ์.

ทศนา แชมมณี. (2555). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.**
พิมพ์ครั้งที่ 16. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นรินทร์ สังข์รักษา. (2556). **การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5.** นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นาวินี หล้าประเสริฐ. (2552). **หลักภาษาและการใช้ภาษาไทย ม.1.** กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ.

- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พัทธรา จันทร์ทอง. (2557). โรงเรียนเทศบาล 5 (พหลโยธินรามินทรภักดี) จังหวัดราชบุรี. สัมภาษณ์, 3 มีนาคม 2557.
- พองจันทร์ สุขยั้ง และคณะ. (2547). **หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ม.3 ช่วงชั้นที่ 3**. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- ยุพา อิ่มพงษ์. (2532). “การสร้างแบบฝึกการเขียนคำที่ใช้อักษรควบ ร ล และ ว สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการวัดผลและวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วรรณภา บัวเกิด และศรีสุดา จรรย์กุล. (2534). **เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร หน่วยที่ 1-7**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วันเพ็ญ เทพโสภณ. (2553). **หลักภาษาไทย ฉบับนักเรียน-นักศึกษา**. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2545). **เอกสารประกอบการสอนวิชา 0506711 สัมมนาหลักสูตรและการสอนวิชาภาษาไทย**. มหาสารคาม: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วีไล จิตต์อำไพ. (2557). โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดช่องลม) จังหวัดราชบุรี. สัมภาษณ์, 3 มีนาคม 2557.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2551). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545**. กรุงเทพมหานคร: สกยบุ๊คส์จำกัด.
- สุธวิงศ์ พงศ์ไพบูลย์. (2544). **หลักภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 16. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2543). **การสร้างแบบฝึก**. ชัยนาท: ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย.
- สุนิรัตน์ บดสันเทียะ. (2548). “การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยใช้แบบฝึกทักษะกับการสอนโดยการฝึกทักษะตามคู่มือครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6: กรณีศึกษา โรงเรียนชุมชนบ้านเหลื่อม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ-นครราชสีมา.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2551). **กลยุทธ์การสอนคิดเชิงมนทัศน์**. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- เสนีย์ วิลาวรรณ. (2548). **หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานพัฒนาทักษะภาษา ม.3 เล่ม 5**. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

อภิรดี เกลี้ยงเกิด. (2549). “การศึกษาเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนหน่วยมนุษย์กับสังคมด้วยแบบฝึกกิจกรรมโครงการแบบอุปนัยและนिरนัย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการมัธยมศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

อุปกิตศิลปสาร, พระยา. (2544). **หลักภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนา.

Bibi, Aisha. (2002). The comparative effectiveness of teaching english grammar with teacher help of textbook and by using group work activities. Thesis Ph.D. Islamabad : Allamalqbal University.

Curtis, karen M. (2006). “Improving student attitudes : A study of a mathematics curriculum innovation”. **Dissertation Abstracts International**. 67(4) : October.

Lowray, Eleanor Blodwyn lane. (1978). “The effects of four drill and practics times unit on the decoding performances of student with specific learning disabilities.” **Dissertation Abstracts International**. 39, 2 (August): 817-A

Mary, M. (1995). **The action research planner**. 3rd ed. Victoria : Deakin University Press.

Newman, M. Ford. (2000). **A conceptualization of mixed methods : A need for inductive/deductive approach to conducting research**.
<http://www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/search/detailmini.jsp?_nfpb=true&_ERICExtSearch_Search Value_0=ED443849&ERICExtSearch_SearchType_0=no&accno=ED443849> 2011.

Weiner, Cherry Jame. (1978). “The effect of training in questioning and student question generation on reading achievement.” **Dissertation Abstracts International**. 38,10 (April) : 5900-A.